

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

דף לג.

א. דאמר אי נמי לאו פלוני הוא אי הוי נזיר ומאי לא נתקיימו דבריו לא נתקיימו דבריו הראשונים אלא דבריו אחרונים ... הרתיע לאחוריו אינו נזיר הא אתי לקמן הוי נזיר

שנים¹ שהיו מהלכים בדרך וראו אחד בא כנגדן, ואמר אחד מן השנים זה ההולך כנגדנו שמעון הוא, ואמר חבירו ראובן הוא, ואמר זה הריני נזיר אם יהיה ראובן ואם לא. גם אם נמצא שאינו ראובן. הרי זה נזיר.

וכבר התבאר לעיל דף לב: ששנים² שהיו מהלכים בדרך וראו אחד בא כנגדן, ואמר אחד מן השנים זה ההולך כנגדנו שמעון הוא, ואמר חבירו ראובן הוא, ואמר זה הריני נזיר אם יהיה ראובן, ואמר האחר הריני נזיר אם יהיה שמעון, הגיע אליהם והרי הוא ראובן הרי זה נזיר, ואם היה שמעון הרי חבירו נזיר כמו שנדרו וכן כל כיוצא בזה³, לא הגיע אליהם, אלא חזר לאחוריו ונעלם מעיניהם, ולא ידעו מי הוא אין אחד מהן נזיר.

¹ דהנה נראה מדברי רש"י דזה הנודר נדר כנזיר בין שיהיה הבא כנגדו ראובן או לא יהיה ראובן וכן פירש"י דב"ה הכי קאמרי לא מיבעיא כי נתקיימו דבריו הראשונים הוי נזיר אלא אפי' לא נתקיימו דבריו הראשונים ה"ו נזיר משום דבריו האחרונים ע"כ. ולא ידעתי מתני' מאי אתא לאשמועינן דמלתא דפשיטא היא דהאומר הריני נזיר שזה פלוני וחזר ואמר אי נמי לאו פלוני הוא אהא נזיר פשיטא דהוי נזיר ממ"נ. וסבור הייתי לומר דכשחזר ואמר אי"נ לאו פלוני לא גמר דבריו לומר אהא נזיר ולא אמר אלא אי"נ לאו פלוני ואשמעינן מתני' דהריני נזיר דקאמר בתחלת דבריו מהני לסיום דבריו ואם לא נתקיימו דבריו הראשונים אלא האחרונים הוי נזיר משום דבריו האחרונים אף שלא אמר אהא נזיר והנה אם דבריו האחרונים הם תוך כ"ד פשיטא דמהני ואם לאו נ"ל דלא מהני. משנה למלך הלכות נזירות פרק ב הלכה ח בדעת המפרש

² רמב"ם הלכות נזירות פרק ב הלכה ח

³ ועיין מל"מ שם דרבינו פירשה למתני' כאביי אלא שהיתה לו גירסא אחרת בדברי אביי דאמר לאו פלוני הוא ומאי לא כו' וס"ל דרב יהודה ואביי פליגי בפירוש דמתני' דרי' סובר דזה האומר הריני נזיר דזה פלוני זה הנודר היה סבור שהוא פלוני ורצה לנדור כנזיר אם ימצא כדבריו, אלא שהוקשה לו דברי ב"ה דקאמר אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו והגיה המשנה ואמר אימא מי שנתקיימו דבריו, ואביי סובר שזה האומר הריני נזיר שזה פלוני מתחלה אמר שזה הבא כנגדו אינו פלוני ואח"כ חזר ואמר הריני נזיר שזה פלוני וא"כ כוונתו היא לומר הריני נזיר אם לא תהיה שפיטתו צודקת שאמר בתחלה שאינו פלוני. ולפי זה אתו דברי ב"ה כפשטן דקאמר שאינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו הראשונים דהיינו מה ששפט בדעתו. ומה שדחקו לרב יהודה לשבש לשון המשנה משום דס"ל לר"י דהנודר בדרך אסמכתא גמורה אפי' ב"ה מודו דאינו נזיר לפי שזה לא היתה כוונתו לנדור כנזיר. וכבר הובאה סברא זו במהרי"מ"ט ח"א סי' י"ט ובח"ד סי' כ"ה בשם אחד מגדולי האחרונים דב"ה לא פליגי אדר"ט באסמכתא גמורה ומש"ה הגיה המשנה אך אביי ס"ל דאף

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

שנים שנחלקו על האיש הבא מרחוק, שאחד מהם אמר שהוא ראובן והשני אמר שאינו ראובן, והסבור שאינו ראובן לאמת דבריו אמר הריני נזיר שזה ראובן כלומר אם זה הבא כנגדנו הוא ראובן כדבריך הריני נזיר, ואין כוונתו לנדור בנזיר אלא שסבור שאינו ראובן, והסבור שהוא ראובן אמר הריני נזיר שאין זה פלוני כלומר אם זה הבא כנגדנו אינו ראובן כדבריך הריני נזיר, מי שלא נתקיימה שפיטתו הרי הוא נזיר⁴.

וכן ששה בני אדם שעמדו ואחד בא כנגדן ומרחוק לא נראה בבירור מי הוא זה, ואמר הראשון הריני נזיר אם זה הוא פלוני, כלומר שאכירהו מרחוק שהוא ראובן ונידר בנזיר אם כדבריו והשני אמר הריני נזיר אם אין זה פלוני, לפי שנראה לו שאינו ראובן ונדר בנזיר אם כדבריו שאינו הוא כאשר נראה בעיניו.

והשלישי אמר להשנים הקודמים הריני נזיר אם אחד מכם נזיר שסבור אני שאחד מכם נזיר ולא השני דהיינו אותו שימצא כדבריו כלומר דשם הוא פלוני או אינו פלוני הרי אחד מהם נזיר, והרביעי אמר הריני נזיר באם אחד מכם אינו נזיר שסבור אני שאחד משניכם אינו נזיר דהיינו אותו שלא ימצא כדבריו, אלא האחר שימצא כדבריו הוא ראוי להיות נזיר והיינו כדברי הג' שסבור שאחד מהם נזיר ואחד מהם אינו נזיר אלא שהפכו דבריהם,

והחמישי אומר הריני נזיר ששניכם נזירים כלומר שאומר כן לשנים הראשונים ששניכם קבלתם עליכם נזירות לפי דמיוניכם ולכן אני סבור שעל שניכם חל נזירות, והששי אומר הריני נזיר שכולכם נזירים כלומר אני סבור שכולכם נזירים. אחד משנים הראשונים נזיר שהרי ודאי אחד מהם צודק, והשלישי והרביעי הם נזירים שנתקיימו דבריהם⁵, והחמישי והששי אינם נזירים שהרי לא נתקיימו דבריהם.

ואם זה האיש הבא כנגדם נרתע לאחוריו והלך לו ולא נודע כלל מי הוא, אין אחד מהשתים הראשונים נזיר⁶, שאע"פ שברור הוא כדברי אחד מהם מ"מ כיון שלא הוברר לנו דברי מי נתקיימו אין אחד מכיון שנשארו בספיקות וספק נזירות להקל.

באסמכתא פליגי ב"ה וס"ל דהוי נזיר וכמ"ש הראשונים ומש"ה פירשה למתני' כפשטה ורבינו פסק כאביי וכהסכמת כל הפוסקים

⁴ כן כתב בפיה"מ לפרש את המשנה ולפי זה לישנא דמתני' דקתני אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו אתיא שפיר. ומ"מ הדבר תמוה אצלי שיפרש רבינו פירוש במשנה הפך התלמוד אף דלא נ"מ מידי לענין דינא. ואע"ג שהרי הוא אסמכתא נמורה מל"מ שם

⁵ דס"ל שאלו הנודרים בנזיר כוונתם להיות נזירים ותלו נזירותם בדבר שהם סוברים שהאמת אתם שהסבור שהבא מרחוק הוא ראובן אמר הריני נזיר אם הבא מרחוק הוא ראובן והסבור שאינו ראובן אמר הריני נזיר אם אינו ראובן ולפ"ז הקשה בגמ' על לישנא דמתני' דקתני אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו מי שלא נתקיימו דבריו אמאי הוי נזיר ותירץ רב יהודה אימא מי שנתקיימו דבריו. מל"מ שם.

⁶ ובאמת יש לדקדק לפי התוס' בהרתיע לאחוריו דאין אחד מהם נזיר מטעם דספק נזירות להקל, וקשה הא ברביעי ובשלישי אין כאן ספק שהרי אחד מהראשון והשני ודאי נזיר שהרי אותו שהיה בא כנגדם בהכרח או ראובן או אינו ראובן, ולפי הרמב"ם א"ש דשמא אינו לא ראובן ולא שמעון. אך באמת מדברי התוס'

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

[כד"ה הרתיע] מתבאר דהך דינא דהרתיע אינו אלא בשנים הראשונים ע"ש, ולפ"ו לדבריהם באמת השלישי והרביעי בהרתיע לאחוריו הוויין נזירים. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ה סעיף ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>